

Samfélagsfræði 9. bekkur

Haust 2023

Kennsluáætlun þessi tekur mið af hæfniviðmiðum sem fram koma í Aðalnámskrá Grunnskóla og skólanámskrá Grunnskóla Grindavíkur

MARKMIÐ

Um víða veröld: Heimsálfur N-og S- Ameríka

Hæfniviðmið

- skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú
- notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni,
- lýst náttúruferlum. sem hafa áhrif á land og gróður,
- áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,
- lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi,
- gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,
- notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,
- rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur í N- og S- Ameríku
- sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum,
- átti sig á réttindum sínum samkvæmt alþjóðasáttmálum,
- nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda
- Getur útskýrt mikilvæg innflutnings- og útflutningsgreina á lifnaðarhætti
- Lýkur verkefnahefti á tilskyldum tíma

KENNSLUFYRIRKOMULAG

Undirflokkar í hverju efnisatriðanna eru notaðir sem kveikjur að verkefnum og spjalli við nemendum; undanfari að hópaverkefnum.

Nemendur velja sér umfjöllunaratriði til ítarlegrar umfjöllunar og kynna síðan efnisatriðin fyrir samnemendum. Mikilvægt að þau leiti nýrra leiða við kynningar, efnisöflun og úrvinnslu. Notkun miðla skuli miða að því að nemendur fari út fyrir þægindarammann við úrvinnslu og nýti sér nýjungar í tölvu- og upplýsingatækni.

Námið byggir á samspili samkomulagsnáms, leitarnáms og samvinnunáms.

Kennarar: Ellert Sig. Magnússon og Þuríður Gísladóttir.

VIKA	VIÐFANGSEFNI (efni sem fjallað er um)	EFNISTÖK (hvernig er unnið með efnið)	NÁMSEFNI (allt námsefni)	ANNAÐ (t.d. tímasetning kannanna)
I.vika 23. ágúst- I. september	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Stjórnarfar - einræðisherrar Andstæður Regnskógurinn – mikilvægur fyrir jörðina – ágangur og græðgi manna?	S- Ameríka bls. 110-115 Landslag og náttúruafar. Stjórnarfar	Hefur skilning á mismunandi stöðu mannréttinda í ólíkum menningarheimum og getur útskýrt fyrir samnemendum. S-Ameríka útskýrð og þjóðir þeirra: https://youtu.be/uSkqC_iYT0g https://youtu.be/WwTrk-gQwqU Regnskógur Amazon - https://youtu.be/SAZAKPUQMw0 https://youtu.be/9eFiZbB9aJQ
2.vika 4. – 8. sept		Einræðisstjórnir – mannréttindi? Pinochet, Ariel Ortega,	Nemendur teikna eitt S- Ameríkuland og þjóðfána þess. Skrifa helstu atriði sem einkenna landið, legu þess, borgir, efnahag og fleira sem nemendur telja mikilvægar upplýsingar	5 verstu einræðisherrar S Ameríku https://youtu.be/RZJ8MGo7G0w Einræðisherrar í S - Ameríku https://youtu.be/oH8lMhMzw64 Dauðabúðir Pinochet https://www.youtube.com/watch?v=pfRXLjhsSy4
3.vika 11. - 15. sept	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Öfgastjórnir – kúgun þjóða og þjóðarbrot S- Ameríka Landfræðileg og sagnfræðileg atriði sem tengjast álfunni. Eiturlyfjabarónar – Pablo Escobar – áhrif þeirra á samfélagið...		Þekkir helstu birtingarmyndir misréttis í samfélögum og getur útskýrt áhrif þeirra. Missing https://youtu.be/BJ9rvykHYV4
4.vika 18. – 22. sept Starfsdagur 18. sept	S-Ameríka Landfræðileg og sagnfræðileg atriði sem tengjast álfunni	Hvaða auðlindir eru miklar í S-Ameríku? Byltingar í álfunni – verk stórfyrirtækja eða græðgi einræðisherra? Götubörn í löndum S-Ameríku? Brasília sér á parti?	S- Ameríka bls. 116-121 Atvinnuhættir og náttúruauðlindir Verkefni 1,2,3,4,5,7,9,11,12	Heimilisláusu börnin í S-Ameríku https://youtu.be/QMDpu0KFcjl

<p>5.vika 25. – 29. sept Starfsdagur 18. sept.</p>	<p>Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum</p>	<p>Forn menningarsamfélög Inkarnir, Aztekar, Mayar – langt á undan sinni samtíð?</p>	<p>S- Ameríka bls. 124-129</p>	<p>National geographic Saga Asteka https://youtu.be/OqoO0C5In5U 35 mín 25 mögnuð atriði um Maya https://youtu.be/-2sUCcaPkAE 5 atriði um Inkana https://youtu.be/uNQ8rmlGC8Q Machu Picchu https://youtu.be/cnMa-Sm9H4k Inkarnir útskýrðir https://youtu.be/k_GbOiOYz4</p>
<p>6.- 7. vika 2. – 13. okt</p>	<p>Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum</p>	<p>Brasilía – uppruni þjóðar... Argentína – uppruni þjóðar – stríðsglæpamenn úr Heimsstyrjöldinni síðari sem földu sig frá umheiminum. Af hverju voru þeir ekki framseldir Baráttan um Falklandseyjar – af hverju er þær svo mikilvægar?</p>	<p>S- Ameríka – bls. 131 verkefni 2,3,4,5,6,7,8,9,</p>	<p>S-Ameríka útskýrð og þjóðir þeirra: https://youtu.be/uSkqC_iYT0g Skil á verkefnum úr bókinni til kennara.</p>
<p>8. vika 16. - 20. okt</p>	<p>Val á umfjöllun á einu landi S- Ameríku</p>			<p>Einstaklingsvinna - Nemendur búa til kort af landi og vinni út frá nokkrum meginþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Landfræðilegar staðreyndir • Lega landsins. • Efnahagur (t.d. inn-/útflutningur), • Mannfjöldi, stjórnarfar • Borgir, tungumál • Amk. 3 frægar/alræmdar persónur frá landinu ofl. sjá verkefnalýsingu í skjali • Tíska, siðir, ípróttir, tónlist, matargerð
<p>9. vika 23. – 27. okt Vetrarleyfi 26.-27. okt</p>	<p>Val á umfjöllun á einu landi S- Ameríku</p>			<p>Einstaklingsvinnar - Nemendur búa til kort af landi og vinni út frá nokkrum meginþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Landfræðilegar staðreyndir • Lega landsins. • Efnahagur (t.d. inn-/útflutningur), • Mannfjöldi, stjórnarfar • Borgir, tungumál • Amk. 3 frægar/alræmdar persónur frá landinu ofl. sjá verkefnalýsingu í skjali • Tíska, siðir, ípróttir, tónlist, matargerð

<p>10.vika 31. okt - 3. nóv</p>		<p>Norður Ameríka Landfræðilegar staðreyndir Náttúruauðlindir Lýðræðisríki – einræðisríki</p>	<p>N- Ameríka – bls. 80-89</p>	<p>Jarðfræði USA https://youtu.be/2yKNhbY3Nbk</p> <p>Saga USA í stuttu máli: https://youtu.be/kquAlJg8vRE Saga Bandaríkjana https://youtu.be/UbpoC2Y9DIA</p>
<p>I I. vika 6. - 10. nóv. Samskiptadagur 9. nóv.</p>		<p>Einkenni álfunnar Kapítalismí – jafnaðarstefna – einræði - sósíalismí</p>		

<p>12. vika 13. – 17. nóv.</p>		<p>Frumbyggjar – hverjir eru frumbyggjar álfunnar? Veðurfar á ýmsum stöðum Náttúruhamfarir ... jarðskjálftar– skýstrókar – hitabylgjur – fellibylir.</p>	<p>N- Ameríka – bls. 90-91</p> <p>Síðari tíminn Bls. 92-93 Verkefni 1,2,3,4,5,8,12,15,16,19</p>	<p>National geographic 7 Mannskæðustu hvirfilbylir í USA https://youtu.be/u6LrxgtgA_c Af hverju eru svo margir hvirfilbylir í USA https://youtu.be/lsEA9tGMFQQ 10 verstu hvirfilbylir USA https://youtu.be/5MBGROa8J5Q Hvirfilbylur rústar byggingum https://youtu.be/y73ZVT56Sz4 Verstu fellibylir sögunnar https://youtu.be/bafyc-hkArw Mannskæðusutu fellibylir sögunnar í USA https://youtu.be/Srgy4qrwUXE 40 ára saga jarðskjálfta í USA https://youtu.be/sv7JwrWURyQ 7,1 á richter í Suður Kaliforníu https://youtu.be/pjEBRYjZDi4 Jarðskjálfti í Kaliforníu 2019 https://youtu.be/C7I7Wg80S7o Jarðskjálfti í Kaliforníu 1989 https://youtu.be/Z7eABGpOHv8</p>
--	--	--	---	--

<p>13. vika 20. – 24. nóv Starfsdagur 22. nóv.</p>		<p>Saga Bandaríkjanna – stutt en snörp – leiðandi þjóð á ýmsum sviðum Frelsisstríði – Barátta gegn yfirráðum Breta Prælastríðið – suður gegn norður.. ber það enn keim af þeirri sögu.</p> <p>Kynþáttamisrétti – kúgun litaðra. Hlutfall litaðra í fangelsum. Ofbeldi gagnvart minnihlutahópum.</p> <p>Fátækt.</p> <p>Kapítalismi – heilbrigðiskerfið, menntakerfið, félagslega kerfið.</p>	<p>N- Ameríka – bls. 94-97</p>	<p>Blóðug saga kynþátta. Aðskilnaðastefna https://youtu.be/nje1U7jJOHI Saga þrælkunar í USA https://youtu.be/pDukq8npXBk Jöfnun réttinda frá 1950 https://youtu.be/S64zRnnn4Po</p> <p>Barátta fyrir jöfnum réttindum https://youtu.be/URxwe6LPvkM</p>
<p>14. vika 27. nóv- 1. des</p>		<p>Bandaríkin – ríkjafyrirkomulag. Stjórnmalaflokkar. Forsetar – valdamestu leiðtogar heims. Framleiðsla – þekkt fyrirtæki Tæknibyltingar – uppfinningar - frumkvöðlar</p>		<p>Forsetar Bandaríkjanna https://youtu.be/_Ck1AyrIOPQ Ríki Bandaríkjanna útskýrð https://youtu.be/ancuYECRGN8</p>
<p>15. vika 4. - 8. des</p>		<p>Mið Ameríka rómanska Ameríka og eyjarnar á Karíbahafið</p> <p>Landfræðilegar staðreyndir</p>	<p>N- Ameríka – bls. 98-103</p>	
<p>16. – 17. vika 11. - 20. des.</p>		<p>Saga Tónlistarstefnur – vagma tónlistar í álfunni? Íþróttir – helstu íþróttagreinar og stjórnur</p> <p>Menning</p>	<p>N- Ameríka – bls. 104-107 verkefni 1,2,4,5,8,11,15, 22, 23</p>	<p>Skil á verkefnum úr bókinni til kennara.</p>

<p>18. – 19. vika</p> <p>2. jan. - 13. Jan</p> <p>Jólafrí 21. des. – 3. jan.</p>	<p>Val á umfjöllun á einu landi N- Ameríku</p>			<p>Einstaklingsvinnar - Nemendur búa til kort af landi og vinni út frá nokkrum meginþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Landfræðilegar staðreyndir • Lega landsins. • Efnahagur (t.d. inn-/útflutningur), • Mannfjöldi, stjórnarfar • Borgir, tungumál • Amk. 3 frægar/alræmdar persónur frá landinu ofl. sjá verkefnalýsingu í skjali • Tíska, siðir, íþróttir, tónlist, matargerð
---	--	--	--	---

Námsmat:

Efnisþættir: Verkefni úr „Um víða veröld, einnig vinna nemendur kort af álfunum S-Ameríku og N-Ameríku og merkja inn á ásamt því að velja eitt landa hvorrar álfu og vinna náðið með tölulegar upplýsingar og skilgreiningar (sjá verkefnalýsingu). Auk þess vinni verkefni sem tilheyra þessum heimsálfum og taka á helstu þáttum hvers lands; grunnupplýsingum, efnahag, landfræðilegum staðreyndum, sögu þess og eiginleikum

Lykilhæfni sem felur í sér m.a. vinnusemi, þrautseigju, ábyrgð og tjáningu er hluti af námsmati sem afhent er við annarlok.

Námsmat:

Til viðmiðunar námsmati verða skil á heimavinnu, tímavinna, skil á verkefnum, kannanir, próf, lykilhæfni, jafningjamat og sjálfsmat. Mikilvægt er að nemendur geri sér grein fyrir að allir þættir hafa vægi og verkefni í upphafi telja strax og hafa áhrif á lokaeinkunn í vor. Nemendur verða metnir eftir bókstöfum og fylgir kvarðinn hér að neðan.

A B+ B C+ C og D